

Anarkistinen kirjasto
Anti-Copyright

Suuntana sosiaalinen vallankumous

Topias Virtanen

Topias Virtanen
Suuntana sosiaalinen vallankumous
30.12.2014

Haettu 1.1.2015 osoitteesta
<http://takku.net/article.php/20141230145445666>

fi.theanarchistlibrary.org

30.12.2014

Sisältö

Medioidussa maailmassa ei voi työntää päätänsä polttopulloon	8
Insurrektionalismin subjekti	11

Anarkistien ei tule rajoittaa itseään liikaa ennaltapäätetyillä taktiikoilla, ideologisella puhdasmielisyydellä tai jähmeillä alakulttuurisuuteen perustuvilla identiteeteillä. Joissakin tapauksissa alakulttuurit ja identiteettipolitiikka ovat tarpeen¹¹, mutta vallankumouksellinen toiminta ei voi perustua ulossulkeviin käytäntöihin ja niihin liittyvään moralismiin.

Antiautoritäärisen toiminnan tulee osallistaa ihmisiä esimerkiksi militanteista hyökkäyksistä pääomaa vastaan, ruokaomavaraisuuteen, itsehallinnolliseen terveydenhuoltoon, paikallistasolla tapahtuvaan kierrätykseen, gentrifikaation ja leikkauksien vastaisiin kamppailuihin ja vastavuoroiseen tukeen oli kyse sitten sukupuoleen tai seksuaalisuuteen liittyvistä kysymyksissä tai mielenterveysongelmista. Anarkisteilla Suomessa on paljon taisteluita käymättä ja lukuisia areenoita kokeilematta. Suurin este antiautoritääriselle vallankumoukselle on ideoiden köyhyys ja sisäänpäinkääntyneisyys.

¹¹ Esimerkiksi querkulttuuri tarjoaa monille kauan kaivattua olemisen tilaa ja feministinen separatismi on joissakin tapauksissa tarpeen patriarkalisuuden kumoamiseksi.

käläiset ihmiset voivat edes teoriassa toteuttaa tällaista jatkuvaa taistelua ja sen aiheuttamaa epävarmuutta.

Jatkuva taistelu ja isojen räjähdysten ihailu tarkoittaa automaattisesti, että esimerkiksi perheelliset ja fyysisesti tai psyykkisesti rajoittuneet jäävät insurrektionalistisen subjektiviteetin ulkopuolelle. On myös aika kaukaa haettua, että esimerkiksi alempaa keskiluokkaa edustava sihteeri päättäisi yhtäkkiä riskeerata työnsä ja elämänsä korkeita riskejä sisältävälle laittomalle toiminnalle. Insurrektionalismi on jopa anarkistien keskuudessa marginaalinen ilmiö. On myös muistutettava, että insurrektionalistisista vangeista ylivoimaisesti suurin osa on miehiä. Tämä johtuu varmaankin paljon paikallisista anarkistiliikkeistä ja maakohtaisista sukupuolirooleista (esimerkiksi Kreikka tai Etelä-Amerikan maat ovat tunnettuja erityisen patriarkaalisesta yhteiskunnasta).

Vaikka insurrektionalistit eivät tarkoituksella uusintaisi sukupuolittunutta järjestystä, niin valitut toimintamuodot, herooinen käsitys vallankumouksesta ja esimerkiksi median maalaama kuva tekevät insurrektionalismista helposti toimintaa joka suosii miehistä maskuliinisuutta. Kun on tutkittu esimerkiksi suoraa laitonta toimintaa toteuttavan ALF:n (Animal Liberation Front) ryhmiä on havaittu, että vaikka ALF:n jäsenet useimmiten edustavat aika tasapuolisesti eri sukupuolia tai enemmistö on naisia, niin toimintatavat heijastavat liikkeeseen itsessään sukupuolittuneita käytäntöjä, jotka suosivat patriarkalisuutta.¹⁰

Juan Caradura korostaa tekstiensä lopussa, että insurrektionalismi tulisi nähdä osana laajempaa anarkistista liikettä, eikä vain irrallisena hyökkäyksenä, jolloin sen vaikutus heikkenee. Tässä mielessä Caraduran näkemys heijastaa pikemminkin syntettistä anarkismia (anarkismi ilman adjektiiveja) kuin insurrektionalismia. Caraduran näkemys on joka tapauksessa erittäin kannatettava.

¹⁰ Kheel, Marti. 2006. Direct action and the heroic ideal: An ecofeminist critique. Kirjassa Igniting a Revolution: Voices in Defense of the Earth. (toim.) Best & Nocella II. AK Press. s. 306 - 318.

Toveri Juan Caradura pureutui kahdessa tekstissään¹ Kapinallisesta anarkiasta² mielenkiintoiseen ja ajankohtaiseen keskusteluun strategiasta, taktiikasta ja anarkistien suunnasta. Kun puhun anarkistien suunnasta, tarkoitan sillä ensisijassa Suomen alueella vaikuttavien anarkistien toimintaa. On selvää, että vallankumouksen tulee olla kansainvälinen, mutta taistelu on aina paikallista. Anarkian tulee päästä yli alakulttuurisuuteen perustuvasta sisäänpänkääntyneisyydestä.

Caradura esittää teksteissään muutamia ristiriitaisia ja epätarkkoja väitteitä Kapinallisesta anarkiasta. Ensiksi Caradura väittää, että insurrektionismi *ei ole aate, vaan taktiikka ja sitä tulisi tarkastella sellaisena*. Kuitenkin jo samaisen tekstin lopussa Caradura kertoo, että *”kapinallisten anarkistien olemassaolo ei ole mikään yllätys”*, viitaten että insurrektionalistit ovat tietty alaryhmä anarkistisen tai antiautoritäärisen ympäristön sisällä. Toisessa tekstissään Caradura ottaa jo selkeästi kantaa sen puolesta, että insurrektionalismi ei ole vain taktiikka, vaan jotain isompaa: *”Insurrektionalismin taktiikat eivät voi olla herättämättä keskustelua sekä pahennusta”*

On tärkeää erottaa strategia ja taktiikka toisistaan. Strategia on muinaiskreikasta periytyvä sana, joka tarkoitti alunperin sotilastai poliittista johtajaa. Nykyään strategialla tarkoitetaan laajempaa suunnitelmaa päämäärien saavuttamiseksi epävarmoissa oloissa. Taktiikka (sekin muinaiskreikasta: ”järjestämisen taito”) taas viittaa konkreettisempaan päätöksentekoon, jolla saavutetaan tietty päämäärä tunnetuissa olosuhteissa. Siinä missä strategia pyrkii luomaan jotain uutta ja muokkaamaan olosuhteita erilaisille taktikoille, on taktiikka lähinnä reagointia annettuihin olosuhteisiin.

Insurrektionalismi on selkeästi oma anarkistinen strategiansa, joka on muotoutunut Etelä-Euroopassa ja -Amerikassa toisen maa-

¹ Pari sanaa ”Kapinallisesta anarkiasta” & Vielä pari sanaa ”Kapinallisesta anarkiasta”

² *Insurrektionalismista* käytetään myös suomenkielistä nimitystä *kapinallinen anarkia*. Pitäydyn tässä tekstissä vierasperäiseen insurrektionalismiin, kos-

ilmansodan jälkeen - varsinaisesti 1970 - 90 -luvulla - vastauksena paikallisiin oloihin. Insurrektionismin sydämessä on suora ja välittämätön hyökkäys järjestelmää vastaan, muodollisten järjestöjen ja ryhmien vastustus, jatkuva kamppailujen itsehallinto (erotuksena keskusjohdetuista) sekä ennen kaikkea kapinoiden tai kapinallisuuden levittäminen.

Insurrektionalismi ei ole synonyymi illegalismille tai aseelliselle taistelulle, joka on aina ollut osa anarkistista käytäntöä. Aseellinen taistelu nautti vallankumouksellisena strategiana suosiota varsinkin marksilaisten keskuudessa 1960-70 -luvulla. Tuolloin toimi myös lukuisia antiautoritäärisyyteen kallellaan olevia ryhmiä (esimerkiksi RZ, 2. kesäkuuta -liike, Action Directe ja monet Francoa vastaan toimineet ryhmät). Aseellinen taistelu strategiana haki inspiraationsa toisen maailmansodan aikaisista vastarintaliikkeistä stalinismia ja fasismia vastaan sekä kansallisista vapaustaisteluista imperialismia ja kolonismia vastaan eri puolilta maailmaa. Useimmiten eurooppalaisten aseellisen taistelun ryhmien tarkoitus oli raahottaa tai hankkia aseita liikkeille, jotka olivat akuutissa vallankumouksellisessa tilanteessa, ei niinkään synnyttää laajaa aseellisen taistelun liikettä omaan maahansa. Totta kai aseellisen taistelun ryhmät tekivät myös suoria hyökkäyksiä imperialisteja, valtiota ja pääomaa vastaan, koittaen horjuttaa kapitalistisen järjestelmän toimivuutta ja legitimitettiin. Mainitsemisen arvoista on, että Kreikan alueella nykyään toimiva anarko-kommunistinen sissiryhmä Vallankumouksellinen taistelu määrittää itsensä ennen kaikkea aseellisen taistelun ryhmäksi, ei niinkään osaksi insurrektionalismin traditiota toisin kuin monet individualistiset tai nihilistiset ryhmät (esim. FAI tai CCF).

Nykyään insurrektionalismi nauttii suosiota varsinkin Kreikassa, Italiassa, Meksikossa ja monissa Etelä-Amerikan maissa. Suo-

ka se on jokseenkin vakiintunut ja taipuu mielestäni luonnollisemmin. Kapinan adjektiivimuotoon pohjautuva ”kapinallinen anarkia” ei mielestäni tee tarpeeksi selkeää eroa *insurrektionalismin* ja yleisen anarkian välillä.

tiosta. Median kautta toimiminen ei luonnollisestikaan tule olla vallankumouksellisten päätavoite, mutta se tarjoaa valtavia mahdollisuuksia antiautoritäärisen propagandan levittämiseksi. Esimerkiksi sosiaalinen media tarjoaa suoria kanavia levittää ideoita ja ajatuksia horisontaalisesti jopa sadoille tuhansille ihmisille. Hyvänä esimerkkinä mainittakoon espanjalainen reformistinen parlamentaarinen puolue Podemos, joka onnistui hyödyntämään vaihtoehtoja sosiaalista mediaa omiin tarkoituksiinsa ja nousemaan merkittäväksi poliittiseksi tekijäksi vain muutamassa vuodessa perustamisestaan.⁹ Myös arabikevät linkittyy vahvasti organisointiin sosiaalisen median kautta, vaikka sen roolia onkin monissa tulkinnoissa ylikorostettu. Jos emme välitä mediasta jätämme sen miinakentäksi vastavallankumouksellisille arvoille.

Insurrektionalismin subjekti

Kautta historian ei ole ollut yhtäkään aseistamatonta vallankumousta. Aseellinen taistelu, toisin sanoen aseellinen propaganda, on ylen väkevä työkalu kamppailussa. Sen poliittinen sanoma voi olla tavattoman tehokas, kunhan meillä on kokonaisvaltainen poliittinen näkemys ja analyysi siitä, missä toimimme, mitä haluamme ja mihin pyrimme.

- Nikos Maziotis, Vallankumouksellisen taistelun jäsen.

Insurrektionalismi korostaa heroista käsitystä vallankumouksesta vallankumouksellisten taistelijoiden toteuttama tekona. Ideana on, että jatkuvalla ja välittömällä kapinallisuuden pommituksella valtio ja ihmiset lopulta ymmärtävät vallankumouksen välttämättömyyden ja taipuvat sen edessä. On huomionarvoista min-

⁹ Podemos: the political upstart taking Spain by force by Carlos Delclós on 9.12.2014. Roarmag

itsensä selittävää propagandaa poliittisessa kontekstissa. Monet 70-luvun marksilaiset aseellisen taistelun ryhmät (esimerkiksi 17N ja Blekingegadebanden) kritisoivat oman aikansa anarkistien iskuja amatöörimäisyydestä ja kohteiden valinnasta lähinnä helppouden – ei taktisten syiden – perusteella. Näihin syytöksiin on edelleen helppo yhtyä.⁸ Esimerkiksi FAI:n ja CCF:n toteuttamat kirjepommit vuosina 2009-2012 vahingoittivat sivullisia työntekijöitä ja levittiviät lähinnä terroria postityöntekijöiden keskuuteen, eivät uhanneet pankkien, ministeriöiden tai poliisien toimintaa.

Elämme totaalisen medioidussa maailmassa, jossa nopea tiedonvälitys, streemattavat videot ja musiikki, ja sosiaalisen median kautta välitettävät ajatukset määrittävät mitä suurimmassa määrin varsinkin nuorten elämää, elämäkatsomusta ja subjektiviteettia. Eikä kyse ole pelkästään sosiaalisesta mediasta tai nuorista. Finnpanelin tutkimuksen mukaan lähes 80% suomalaisista katsoo televisiota päivittäin ja näistä ylivoimaisesti suurin osa katsoo uutisia ja ajankohtaisohjelmia. Media on kommunikaation muoto, joka pyrkii aktiivisesti rakentamaan yhteisöjä ja yhteisöllisyyttä muodostamalla 'tietoa' ja totuuksia ympäröivästä todellisuudesta. Totamus "jätetään selitetyksi medialle" on järjetöntä, jos tavoitteena on sosiaalinen vallankumous. Media – on se sitten vaihtoehtoinen media, sosiaalinen media tai valtamedia – on mitä suurimmassa määrin työkalu. Jos tavoitteena on sisäänpäin kääntynyt alakulttuuri voidaan media kaikinensa tietty unohtaa ja keskittyä jatkossakin levittämään marginaalisia häiriön merkkejä marginaalisesta posi-

⁸ Myös esimerkiksi edellämainittu Vallankumouksellisen taistelun on kritisoitu FAI/CCF:ta kohteiden valinnasta, toteutuksesta ja strategian puutteesta. ”aseellinen taistelu on pikemminkin välttämätön osa sosiaalista vallankumousta ja luokkasotaa kapitalismin kaatamiseksi, kuin väline joidenkin individualistisen kapinallisen kokemuksen eksistentiaalisuuden vahvistamiselle.” // ANNOUNCEMENT OF THE THREE IMPRISONED MEMBERS OF THE REVOLUTIONARY STRUGGLE CONCERNING THE USE OF LAMBROS FOUNDATION=C2=A0 THE ARSON OF THE LAW SCHOOL IN ATHENS. March 2011. // Interview with Nikos Maziotis (14.8.2014). Rote hilfe. // Lue myös insurrektionistisen blogin This Is Our Job lopetuskirjoitus ”This Was Our Job”.

raan hyökkäykseen ja kompromissittomaan taisteluun keskittynyt toiminta menestyy varsin hyvin maissa, joissa on ollut vahva aseellisen taistelun lähihistoria (sotilasdiktatuurit Kreikassa, Chilessä, Argentinassa, Uruguayssa jne.). Tällaisen toimintakulttuurin tuominen Suomeen, jossa anarkistinen liikehdintä pohjautuu pitkälti punk-kulttuurin alakulttuurin ja eläinoikeusliikkeen perintöön on ongelmallista. Suomessa jopa maltilliset kansalaisliikkeet talonvaltauksista eläinoikeustoimintaan on sulautettu osaksi valtiobyrokratiaa korporatismiin hengessä³ ja hyvinvointivaltion rippeet takaavat minimaalisen toimeentulon kaikille, jolloin poliittisen taistelun välttämättömyys on vain hetkittäistä ja useimmiten jo olemassa olevien etuuksien säilyttämiseen pyrkivää.

Mistä syntyvät insurrektionalismin taistelijat? Aseellinen taistelu ja suorat hyökkäykset kumpuavat usein ankarasta poliittisesta repressiosta tai välittömästä vallankumouksellisesta tilanteesta ja vahvasta vallankumouksellisesta liikkeestä, eivät niinkään identiteetistä tai ideologiasta. Toisaalta insurrektionalismi vaikuttaa useimmiten pitkälle viedyltä ja itseään uusintavalta anarkistiselta alakulttuurilta, jossa vallitsee tietyt jähmeät ideat ihmisistä, vallankumouksesta, organisoitumisesta, väkivallasta ja mediasta, sekä romantisoitu näkemys ulkopuolisuudesta yhteiskunnasta, jonka herooinen taistelu puhdistanee. Tällainen alakulttuurinen olemus heijastaa mielestäni suoraan insurrektionalismi projektia, joka vastustaa massaliikkeitä, muodollisia ryhmiä ja monimuotoista pitkäjänteistä strategiaa. Esimerkiksi nihilistiset insurrektioskinut Kreikassa ovat yksi selkeimmistä alakulttuureista maan antiautoritäärisessä ympäristössä.⁴

Insurrektionalismin yksi perusteeseista on nimensäveroisesti kapinoiden levittäminen. Useimmiten tämä näkyy yrityksenä synnyttää tai kiihottaa mellakoita, joiden toivotaan laajenavan ja lopul-

³ A. Rautiainen. Kolmen koon korporatismi. anttirautiainen.livejournal.com

⁴ Kreikassa anarkistien ja nihilistien etäisyys on viime vuosina kasvanut. Esimerkiksi Thessalonikissa anarkistit ja nihilistit kävivät pienimuotoista sotaa

ta johtavan suoramittaiseen kapinaan kuten esimerkiksi Kreikassa joulukuussa 2008. Tällaista projektia on jossain määrin toteutettu myös Suomessa ainakin paikallistasolla. On selvää, että toimimaan oppii vain toimimalla ja puhumaan puhumalla. Mellakointi sinänsä ei kuitenkaan ole insurrektionalismia tai tarkoita automaattisesti sen kummempaa poliittista liikettä. Tästä on hyviä esimerkkejä historia pullollaan. Isot mellakat eivät synnytä kapinoita tai vallankumouksia sen enempää kuin isot mielenosoitukset pysäyttävät sotia tai rasismia. Tämä ei tarkoita etteikö mellakoinnille olisi syytä, mutta sellaisenaan se ei ole suunta.

Medioidussa maailmassa ei voi työntää päätänsä polttopulloon

Insurrektionalismin suurin ongelma on Caradurankin teksteistä näkyvä ulospäin kommunikoinnin ponnettomuus ja yksinkertaistava näkemys mediasta pahana ja vastustettavan toimijana. Toisaalta iskuilla ja tiedotteilla jatkuvasti kalastellaan median huomiota. Tämäkin on osoitus insurrektionalismi alakulttuurisuudesta ja vääjäämättömästä puutteellisuudesta vallankumouksellisena strategiana.

”Medialle he [insurrektionalistit] eivät halua tarjota yhtään mitään - - Jätetään selittelyt poliitikoille ja medialle”, Caradura sanoo. Useimmiten insurrektionalistit julkaisevat tiedotteitaan ja analyysijään (silloin kun niitä voi sellaisiksi kutsua) laajemman anarkisti-

toisiaan vastaan alkuvuodesta 2012. Loppuvuodesta 2013 nihilistinen sissijärjestö CCF hyökkäsi Koridallosin vankilassa fyysisesti anarkistivanki Giannis Naxakis kimppuun, koska tämä oli CCF:n mukaan käyttäytynyt epäkunnioittavasti. // Greece: Major crackdown in Thessaloniki. Contra info 2/7/2012. // LETTER OF GIANNIS NAXAKIS FROM KORIDALLOS PRISONS. 5/1/13. // Thessaloniki: Letter from the 13 arrested comrades (The people accused as members of the Criminal Organization ”Thessaloniki’s Infoshops ’squats”). 4/7/2012. // ”The State is the only Terrorist” – About the repression in Thessaloniki (Anarchist Squat Nadir). 15/7/2012.

sen ympäristön blogeissa, insurrektionalistien blogeissa tai muissa marginaalisissa julkaisuprojekteissa.⁵ Useimmat insurrektionalistien tiedotteista ja analyyseista ovat kuluneiden fraasien toisteluja ja suunnattu vain jo valmiiksi insurrektionalisteille. Hyvä esimerkki tästä on Caraduran FAI/FRI lainaus Argentiinasta, jossa propagoidaan kaaosta ja perheiden ”polttamista”. Caraduran tiedotteessa näkemä ”kollektivismi” on pikemminkin nihilistien alakulttuurisuutta ja sisäänpäin kääntyneisyyttä, kuin mitään muuta. Insurrektionalistien aktiot ylittävät harvoin massamedian uutiskynnystä isommissa maissa ja kun ne ylittävät sen, on median toisteleva kuvaus useimmiten jotain järjettömän huliganismin tai suoran terrorismin välimaastosta. Tätä kuvaa kapinalliset anarkistit eivät pysty murtamaan.

Insurrektionalismin yksi pääteeseistä on teon propaganda, joka on sekin perua jo 1800-luvun anarkian käytännöistä.⁶ Useimmiten insurrektionalistien kohteet ovat ikävä kyllä niin huonosti valittuja, että ne eivät uhkaa sen enempää pääomaa tai valtiota kun kerää sympatiaa ihmisiltä. Siten ne eivät onnistu laajentamaan anarkian tilaa tai kapinallisuutta. Hyvä esimerkki jälkimmäisestä on Rekolassa tehty VR:n turvalaitekopin tuhopolttot vuodelta 2011. Vaikka isku onnistui tuottamaan merkittävää haittaa pääomalle⁷ estämällä pääkaupunkiseudun rautatieliikennettä, ei iskun kohdetta ymmärtäneet edes monet anarkistit. Edellisestä taas käy esimerkkinä luksusautojen tai pankkiautomaattien vandalisointi, jotka eivät ole kuin karpäsen surinaa pääomalle ja vakuutusyhtiöille, mutta ovat

⁵ Englanniksi esimerkiksi: actforfree.nostate.net, 325.nostate.net, guerrilla-news.wordpress.com, interarma.info, pantagruel-provocazione.blogspot.fi anarchymag.org

⁶ Mikhail Bakunin, 1870. ”Meidän ei tule levittää periaatteitamme sanoin vaan teoin, koska tämä on propagandan kaikki väkevin, kysytyin ja vastustamattomin muoto.” Letters to a Frenchman on the Present Crisis

⁷ Rekolan turvalaitekopin aiheuttama haitta pääomalle on todennäköisesti suurin antiautoritääriäinen taloudellinen sabotaasi sotien jälkeisessä Suomessa. Toisaalta sabotaasin aiheuttama haitta jäi pieneksi verrattuna esimerkiksi vuonna 2010 toteutettuun ahtaajien lakkoon.